

Letno poročilo 2018

UMAN **TERA**

Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Kazalo

O Umanoteri	3
V letu 2018 smo...	
se zavzemali za zeleni razvojni preboj	5
ozaveščali in izobraževali o trajnostnih vsebinah	8
se odzivali na dogajanje v družbi	11
si prizadevali za krepitev institucij varstva okolja	15
zagotavljalni transparentnost in odmevnost našega dela	16
skrbeli za razvoj organizacije in zaposlenih	17
Naše delo so podprli posamezniki in organizacije – zahvala	22
Finančno poročilo	23

Osebna izkaznica

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana

Telefon: +3861 439 71 00

Spletna stran: www.umanotera.org
Elektronski naslov: info@umanotera.org

Zaposleni v letu 2018:

Gaja Breclj, direktorica in vodja projektov
Renata Karba, namestnica direktorice in vodja projektov
Andrej Gnezda, vodja projektov
Polona Valič, vodja projektov

Upravni odbor:

Jernej Stritih, predsednik
Vida Ogorelec, članica
Goran Šoster, član

Letno poročilo 2018

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Uredništvo: Andrej Gnezda, Renata Karba
Oblikovanje: Tina Maver
Lektura: Karin Geršak
Fotografije: arhiv Umanotere

Ljubljana, marec 2019

O Umanoteri

Umanotera ima od leta 2010 status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja. Preko neodvisnega nadzora nad delovanjem oblasti, z zbiranjem in posredovanjem informacij, oblikovanjem različnih pobud in vključevanjem v procese spreminja in sprejemanja zakonodaje se Umanotera zavzema za demokracijo na višji ravni, ki naj vključuje prispevek civilne družbe. Organizira različne dogodke, na katerih opozarja na probleme s področja okolja in trajnostnega razvoja, oblikuje pobude in odpira javne razprave. S soočanjem različnih mnenj, izdajanjem publikacij, poročil in raziskav objavlja alternative uradnim dokumentom, informira in ozavešča ter tako vpliva na javno mnenje. Ljudem predstavlja navdihajoče dobre prakse in v družbi povečuje dostopnost dobrih produktov.

Vizija, strateška področja in cilji delovanja, poslanstvo, vrednote

V Umanoteri trajnostni razvoj razumemo kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti svojega razuma, da bomo lahko svoje okolje in vire naslednjim generacijam zapustili v čim boljšem stanju.

Vizija Umanotere: Slovenija – trajnostna družba do leta 2030.

Strateška področja in cilji delovanja:

- **Okoljsko vzdržna družba:** Slovenija izpolni svojo odgovornost za globalno okoljsko ravnotežje, predvsem na področju podnebja in biotske raznovrstnosti.
- **Socialno pravična družba:** Slovenija aktivno sodeluje pri reševanju lokalnih in globalnih problemov ter si prizadeva za družbo trajne blaginje za vse (družba, ki jo definirajo ustrezejši in bolj celoviti kazalniki razvoja od BDP-ja, pravični odnosi, odgovornost in omogočanje enakih priložnosti za vse, brez bogatenja na račun izkoriščanja).

- **Lokalno samooskrbna družba:** Osnovne potrebe Slovenije so do leta 2030 pokrite z lokalnimi viri (energija, hrana, voda in drugi viri) v okviru njihove nosilne sposobnosti.
- **Odprta družba:** V Sloveniji je uveljavljena participatorna demokracija. Da bi bile sprejete odločitve v javnem interesu, so procesi odločanja odprti in temeljijo na vključevanju civilne družbe. Nevladni sektor je enakovreden javnemu in zasebnemu.

Poslanstvo Umanotere

Razvijamo vizijo trajnostnega razvoja. Smo pobudniki potrebnih sprememb in svetilnik trajnostnih praks. Spodbujamo prenos načel trajnostnega razvoja v način življenja.

Smo primer dobro organizirane mreže ustvarjalnih posameznikov, ki z učinkovitim delovanjem dosegajo navdihajoče rezultate. Delujemo v skladu z načeli, ki jih zagovarjamo.

Umanotero vodijo organizacijske **vrednote**:

- želimo uresničevati velike cilje in ambiciozne vizije,
- gojimo globalno zavest v razmišljanju in delovanju,
- imamo iskrene motive,
- naše aktivnosti temeljijo na stvareh, v katere lahko verjamemo,
- stvari, ki jih govorimo, tudi izvajamo,
- trajnostni razvoj lahko dosežemo samo, če stopimo vsi skupaj,
- verjamemo v nujnost fokusirane uporabe znanja, virov in potencialov,
- skrbimo za svoje zaposlene,
- transparentnost je način zagotavljanja, da je naše delovanje učinkovito in v javnem interesu.

Spremembe prihajajo. Če nam je všeč ali ne.

Ekstremni vremenski pojavi in naravne nesreče v preteklem letu so nam ponovno pokazali, da podnebne spremembe niso stvar težko zamisljive prihodnosti, temveč sedanjost, ki jo številni že zelo neposredno čutijo. V Sloveniji na primer družina iz Tržiča, ki ji je deroča Tržiška Bistrica odnesla hišo, in prebivalci Jelendola, ki jih je isto neurje odrezalo od sveta, ko je voda odnesla mostove in cesto do njihove vasi. Na evropski ravni so bile posledice gozdnih požarov, orkanskih vetrov in ekstremnih padavin ter poletnega vročinskega vala hude tudi za bogate države, v Južnoafriški republiki pa so napovedovali »dan nič«, ko bo vode preprosto zmanjkalo in bodo javni vodovod zaprli. Temu črnemu scenariju so se na koncu ob številnih izjemnih ukrepih za varčno rabo vode za las izognili. Da, podnebne spremembe so tu, če nam je všeč ali ne.

A preteklo leto je prineslo še eno spremembo. Mladi, ki jim voditelji tako radi prilepijo oznako apatičnosti in pomanjkanja angažiranosti, so se začeli prebijati v prve vrste boja za očuvanje varnega podnebja. Val je sprožila 15-letna Greta Thunberg s svojim podnebnim štrajkom pred švedskim parlamentom in napovedjo, da bo štrajkala vsak petek, dokler Švedska ne bo sprejela ustreznih ukrepov za omejitve izpustov toplogrednih plinov. Sčasoma so se ji pridružili številni mladi po svetu in val protestnikov, ki zahtevajo ambicioznejše podnebne politike, se je razširil v Avstralijo, Belgijo, Švico, Nemčijo, Češko in še in še.

Tudi v Umanoteri smo si prizadevali, da bi pristavili svojih pet centov k tej zgodbi, ki so jo začeli pisati mladi po svetu. V okviru projekta Klima za podnebje smo se podali na turnejo po slovenskih šolah in se z mladimi pogovarjali o posledicah podnebnih sprememb. Mladi pa so pripravili sporočila političnim odločevalcem z jasnimi zahtevami za podnebno ukrepanje. A dovolite nam, da s tem uvodnikom – za vsak slučaj, če so ga naši odločevalci morda spregledali – prenesemo še sporočilo mlade Grete iz nagovora na podnebni konferenci v Katowicah: Mladi niso prišli na ulice, da bi prosili voditelje, naj jim bo mar. Ti so že prevečkrat pokazali svojo ignoranco. Prišli so s sporočilom, da spremembe prihajajo, pa če nam je to všeč ali ne.

Andrej Gnezda

Zeleni razvojni preboj

Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri

V letu 2018 smo nadaljevali s promocijo koncepta skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri. Usposobljene in opolnomočene lokalne skupnosti za trajnostno upravljanje z življenjskimi viri v svojem okolju namreč prepoznavamo kot ključen dejavnik prehoda v nizkoogljično, snovno učinkovito, trajnostno družbo.

V maju smo se odpravili na **strokovno ekskurzijo v Švico**, kjer smo z namenom prenosa v Slovenijo spoznavali uspešne skupnostne prakse na področjih energetike, mobilnosti, bivanja, upravljanja zavarovanih območij in oskrbe s hrano. Opisali smo jih v [prvem novičniku o skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri](#) ter dve praksi predstavili v kratkih videih: [Stanovanjska zadruga »Več kot stanovanje« in Biosferno območje Entlebuch](#).

Organizirali smo **3 strokovne ekskurzije z ogledom in predstavitvijo dobrih praks**, na katere smo popeljali 137 udeležencev. Predstavili smo:

1) uspešni zgodbi povečevanja dodane vrednosti

in dostopnosti podeželskih proizvodov Mlekarne Planika in Kmetijsko gozdarske zadruge Škofja Loka, 2) skupnostno sončno elektrarno v Križevcih na Hrvaškem in 3) model zagotavljanja mobilnosti in socialne vključenosti Zavoda Sopotniki, zavoda za medgeneracijsko solidarnost. Ob ekskurzijah smo pripravili tematske posvete, dobre prakse smo predstavili tudi v kratkih videih: [Zavod Sopotniki](#) ter [Mlekarna Planika in Loška zadruga](#).

Po prvem, »švicarskem« novičniku so izšli še trije tematski novičniki: [poletni novičnik na temo razvoja podeželja](#), [jesenski novičnik na temo skupnostne energetike](#) in [zimski novičnik na temo trajnostne mobilnosti](#).

V letu 2018 je kot **pilotna občina** v projektu sodelovala Občina Žalec. Vključili smo se v njihov proces priprave strategije razvoja turizma in jih z izvedbo treh delavnic podprtli pri vključevanju širokega nabora lokalnih akterjev (skupaj 94 sodelujočih na delavnicah). Pripravili smo priporočila za nadaljnje spodbujanje participativnih procesov in trajnostnega upravljanja z življenjskimi viri v tej občini.

Foto: Zelena energetska zadruga

Organizirali smo že tretjo nacionalno konferenco

Dovolj za vse: Skupnostno upravljanje z življenjskimi viri z naslovom *Načela ustvarjalne skupnosti v praksi*. Spremljajoča delavnica je bila namenjena krepitvi veščin koordinatorjev skupnostnih projektov. Z nizom konferenc postopoma gradimo prepoznavnost znamke Dovolj za vse, povečujemo ozaveščenost o koristih skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri ter vzpostavljamo mrežo in krepimo usposobljenost akterjev skupnostnih projektov. Prepoznavanje pomembnosti skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri je s svojo udeležbo potrdilo več kot 80 udeležencev – predstnikov občin, civilnodružbenih organizacij in civilnih iniciativ, izobraževalnih ustanov, podjetij in državne uprave. Na tej spletni strani se nahajajo zvočni posnetki predavanj, predstavitve govorcev, zapis delavniškega dela konference, pobude udeležencev za skupnostne projekte in fotografije.

Z namenom širjenja informacij o obstoječih dobrih praksah v Sloveniji smo na spletni strani www.DovoljZaVse.si dopolnili **zemljevid** s 16 novimi dobrimi praksami, tako da jih je zdaj vključenih že 60. Skupnost gradimo tudi preko **komuniciranja** – v tej fazi projekta je bilo 79 medijskih objav in 84.900 dosega preko FB strani projekta, projekt smo predstavili tudi na 8 dogodkih v organizaciji drugih.

V letu 2018 smo pripravili 2. izdajo **vodnika po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri**, ki smo jo izdali tudi v tiskani verziji.

Sodelovali smo pri pripravi **priročnika za vzpostavitev stanovanjske zadruge**, ob koncu projekta pa pri oblikovanju **priporočil za izboljšanje sistemskega okolja za skupnostne projekte**, ki smo jih poslali relevantnim odločevalcem.

Za tematsko številko revije Časopis za kritiko znanosti, posvečeno solidarnostnim ekonomijam, smo pripravili članek Skupnostno upravljanje življenjskih virov.

Partner: Focus, društvo za sonaraven razvoj.

Vir financiranja: Eko sklad, j.s. in Ministrstvo za okolje in prostor.

Spletna stran projekta: www.umanotera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/skupnostno-upravljanje-z-zivljenjskimi-viri

Plan B za Slovenijo

Umanotera je v letu 2018 nadaljevala koordiniranje mreže Plan B za Slovenijo – mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj. Mreža je v tem letu združevala 39 nevladnih organizacij, od katerih jih ima 18 status delovanja v javnem interesu na področju ohranjanja narave in/ali varstva okolja, ena organizacija članica mreže pa ima status humanitarne organizacije.

V začetku leta smo po posvetovanju v Programskem svetu pripravili izvedbeni načrt aktivnosti mreže v letih 2018 in 2019. Še naprej se osredotočamo predvsem na **spremljanje in odzivanje na politike in predpise na področju trajnostnega razvoja**, kar se izvaja v okviru **devetih delovnih skupin** mreže. Mreža skrbi za usposabljanje organizacij članic ter krepi poznavanje normativnih postopkov z e-seminarji, ki jih objavljamo v pravnem kotičku mesečnih novic. Intenzivno je tudi delo na področju izboljšanja sistemskega okolja za delovanje okoljskih NVO.

Umanotera je kot koordinator mreže skrbela za:

- vodenje izvajanja programa in aktivnosti mreže,
- informiranje članic mreže,
- urejanje in objavljanje **mesečnih novic mreže**,
- urejanje **spletne strani**,
- organizacijo in izvedbo letnega srečanja članic mreže – **Zbor članic 2018**,
- organizacijo usposabljanj (**In akcija!... kratki filmčki za NVO** ter **Grafično oblikovanje za NVO**),
- sodelovanje v programu za organizacijski razvoj NVO pri CNVOS,
- dialog NVO z javnim sektorjem (ARSO, Generalni direktorat za okolje pri Evropski komisiji, Ministrstvo za javno upravo).

Umanotera v mreži Plan B koordinira delovni skupini **Za zeleni razvojni preboj** ter **Financiranje okoljskih NVO**. Cilj delovne skupine Financiranje okoljskih NVO je zagotoviti sistemsko in projektno financiranje vseh nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja okolja in narave v Sloveniji. Delovna skupina Za zeleni razvojni preboj je namenjena odpiranju in pozicioniraju novih tem v politiki. V letu 2018 smo nadaljevali s sodelovanjem v delovni skupini za **zeleno proračunsko reformo** pri Ministrstvu za finance ter podajali pripombe v zvezi z vsebino poročila Zelena proračunska reforma, okoljski in javnofinančni vidik spodbud v Sloveniji. Prizadevali smo si za izboljšave predloga Zakona o spodbujanju investicij oz. za **vgraditev trajnostnih kriterijev za dodeljevanje javnofinančnih spodbud investitorjem**. Ob zaključku leta smo se udeležili mednarodnega srečanja nevladnih organizacij in aktivistov na Dunaju, kjer smo na povabilo organizacije ATTAC Austria razpravljali **o prihodnosti Evropske unije**.

Kot koordinator mreže Plan B za Slovenijo smo v letu 2018 tudi **predsedovali Konzorciju vsebinskih mrež Slovenije**, kjer se povezuje 13 vsebinskih mrež s področij človekovih pravic, mednarodnega razvojnega sodelovanja, sociale, raziskovanja in znanosti, zdravja, okolja in prostora, kulture, izobraževanja in usposabljanja ter podpore prostovoljstva. Primarni namen vsebinskih mrež je povezovanje in sodelovanje NVO ter krepitev nevladnega sektorja. Organizirali smo nacionalno srečanje nevladnih organizacij **Podprimose!** na temo solidarnosti v nevladnem sektorju, ki je nujna zaradi krčenja prostora civilne družbe.

Partnerji: Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, Društvo Ekologi brez meja in članice mreže Plan B za Slovenijo.

Vir financiranja: Ministrstvo za javno upravo – projekt Plan B za Slovenijo, mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj 2015–2019 (80 % iz Evropskega socialnega sklada EU in 20 % s strani Ministrstva za javno upravo).

Spletna stran projekta: www.planbzaslovenijo.si

Ozaveščanje in izobraževanje o trajnostnih vsebinah

Klima za podnebje - ustvarjamo družbeno klimo za ambiciozne podnebne ukrepe

V Sloveniji je bilo v zadnjih letih zaznano nazadovanje ozaveščenosti o podnebnih spremembah. Ker bi to lahko imelo škodljive posledice na ambicioznost podnebnih politik, smo v letu 2018 začeli izvajati projekt, s katerim želimo prispevati k vzpostavljanju podporne družbene klime za ambiciozne, stroškovno učinkovite in pravične ukrepe za doseganje nacionalnih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov ter spodbuditi prehod Slovenije v nizkoogljično družbo.

Projektne dejavnosti so osredotočene na dve kampanji:

(1) **Kampanja Mladi za svojo podnebno prihodnost** zajema aktivnosti informiranja, ozaveščanja in usposabljanja za izobraževalce in mlade (srednješolce in mlajše odrasle). Izvedli smo dve **usposabljanji za izobraževalce** (v Mariboru in Kopru), ki sta bili poleg ozaveščanja o podnebnih spremembah namenjeni tudi spodbujanju mentorstva mladinskih podnebnih projektov. Za izobraževalce smo pripravili **sveženj gradiv**, ki vsebuje [predstavitev](#) vzrokov in posledic podnebnih sprememb ter najpomembnejših področij za njihovo blaženje, opise [dobrih praks mladinskih podnebnih projektov](#) ter nabor [koristnih gradiv in povezav](#) v zvezi s podnebnimi spremembami. Pripravili smo tudi **letak "Kaj lahko storim za blaženje podnebnih sprememb?"**, šolam ponudili razstavo o posledicah podnebnih sprememb v Sloveniji Slovenija 50+ ter slovenske znane osebnosti spodbudili k pripravi videov z osebnimi podnebnimi izjavami.

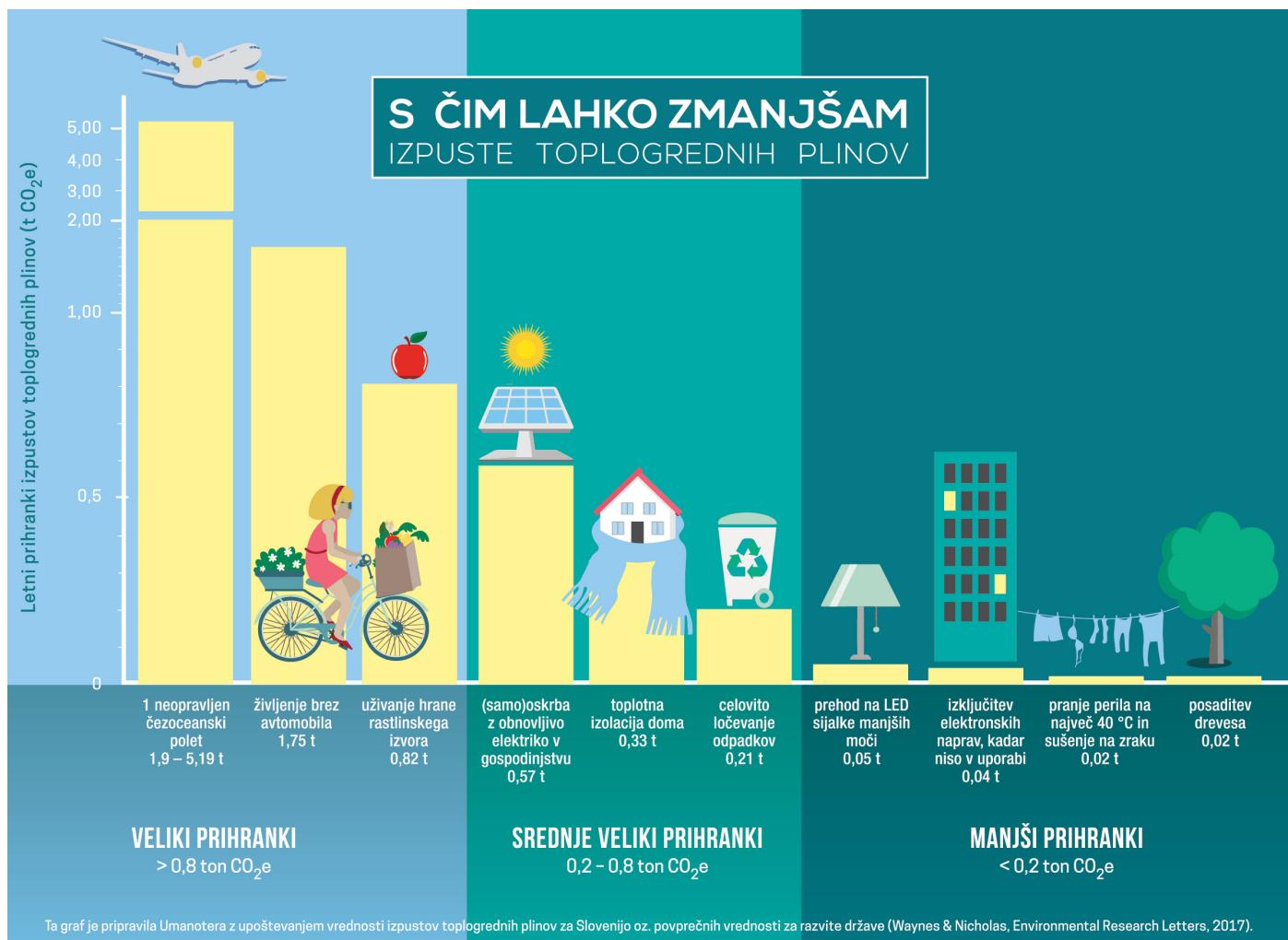
Izvedli smo tudi 10 **izobraževanj za mlade**, ki so vključevala predavanje o podnebnih spremembah ter delavnice za oblikovanje projektov aktivnega mladinskega podnebnega državljanstva. Mlade smo spodbudili, da so pripravili **sporočila odločevalcem** s pričakovanji v zvezi z ukrepi za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki jih bomo posredovali odločevalcem in jih uporabili v komunikacijskih aktivnostih.

(2) V okviru **Kampanje za nizkoogljično gospodarstvo** smo pripravili pregled ukrepov za znižanje porabe energije v podjetjih in politik, s katerimi države na sistemski ravni spodbujajo naložbe v energetsko učinkovitost, ter ga objavili v poročilu [Ukrepi in politike za učinkovito rabo energije v industriji: primeri iz prakse](#). Informacije o porabi energije v energetsko intenzivnih slovenskih industrijskih sektorjih smo zbrali v dokumentu [Energetsko intenzivna industrija v Sloveniji: poraba energije, dodana vrednost, delovna mesta](#).

V nadaljevanju projekta, ki se bo zaključil 15. oktobra 2019, bomo kampanji povezali in se z zagovorniškimi aktivnostmi zavzemali za učinkovite politike na področju blaženja podnebnih sprememb.

Vir financiranja: Ministrstvo za okolje in prostor

Spletna stran projekta: www.umanofera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/klima-za-podnebje/

Slovenija znižuje CO₂

Od leta 2011, ko se je začel prvi projekt Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse (SLO-CO₂), se je v Sloveniji izboljšala prepoznavnost potrebnih ukrepov blaženja in prilaganja na podnebne spremembe. K temu je med drugim pripomogla tudi promocija dobrih praks, ki jih je na spletni strani SLO-CO₂ dostopnih že več kot 100. V letu 2018 smo spletno stran dopolnili s poljudnim opisom fizikalnega ozadja globalnega segrevanja in posledic podnebnih sprememb na globalni ravni in za Slovenijo.

Pripravili smo tudi opis mednarodnega političnega okvira na področju podnebnih sprememb, ki opisuje logiko oziroma sosledje mednarodnih in nacionalnih podnebnih politik ter predstavlja ključne institucije in politične procese. Predstavljeno je, kako se civilizacijski cilj – preprečiti nevarne podnebne

spremembe – preliva v mednarodne politične dogovore, iz njih pa v regionalno in nacionalno zakonodajo in ukrepe. Opisane so obveznosti, ki jih ima Slovenija do mednarodne skupnosti glede zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov, in ukrepi za njihovo izpolnjevanje.

Vir financiranja: Ministrstvo za okolje in prostor

Spletna stran projekta: www.slovenija-co2.si/index.php

Kodeks obnašanja v naravi v Sloveniji

Umanotera je sodelovala pri pripravi kodeksa obnašanja v naravi v Sloveniji z naslovom »**Obisk v naravi**«, ki je bil pripravljen na pobudo Zveze tabornikov Slovenije. Smernice temeljijo na že uveljavljenem, a ne zapisanem konsenzu slovenske družbe in je neke vrste dogovor med lastniki zemljišč, vzgojnimi organizacijami, ki svoje dejavnosti izvajajo v naravi, ostalo civilno družbo in pristojnimi institucijami. Cilj kodeksa je bolje informirati obiskovalce narave in turiste, kako se v Sloveniji obnašamo v naravi.

Več na www.umanotera.org/novice/obisk-v-naravi-kodeks-obnasanja-v-naravi-v-sloveniji/

Predavanja, delavnice, razprave

V letu 2018 smo izvajali delavnice in predavanja o trajnostnem razvoju, podnebnih spremembah, trajnostnem življenjskem slogu, zelenih delovnih mestih, ozelenjevanju občinskega proračuna, organizaciji trajnostnih dogodkov in zelenem turizmu. Naši slušatelji so bili izobraževalci in dijaki ter študenti, predstavniki lokalnih oblasti in razvojnih agencij, občinski in državni uradniki, športni delavci, predstavniki nevladnih organizacij in državljeni posamezniki.

Povabili so nas organizatorji dogodkov:

- RIC Novo mesto,
- Razvojna agencija Sora, Škofja Loka,
- Javni zavod Komenski Kras,
- Ljudska univerza Ajdovščina in Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina,
- Goriška lokalna energetska agencija,
- Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani,
- Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani,
- Fakulteta za šport Univerze v Ljubljani,
- Ekonomsko srednjo šolo Ljubljana,
- Društvo mladih geografov Slovenije,
- Športna unija Slovenije,
- Zavod PIP – pravni in informacijski center Maribor,
- Grozd NVO Gorenjske,
- Društvo za človekove pravice in človeku prijazne dejavnosti Humanitas,
- Združenje univerzitetnih izobraženk.

Sodelovali smo na okrogleh mizah in razpravah, kamor so nas povabili:

- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Služba vlade za razvoj in kohezijsko politiko,
- ATTAC Austria.

Direktorica Umanotere se je udeležila posvetu o podnebni prihodnosti, ki je potekal pod okriljem in na vabilo predsednika države. Več o posvetu pri predsedniku je na voljo [v tem prispevku](#).

Odzivi na dogajanje v družbi

Manifest civilne družbe za razvoj Slovenije

Na začetku leta 2018, ki je v luči bližajočih se parlamentarnih in lokalnih volitev odpiralo priložnosti za politično razpravo, smo civilnodružbene organizacije, ki smo aktivne na področju oblikovanja politik, objavile Manifest civilne družbe za razvoj Slovenije. Umanotera je že v letu 2017 podala pobudo za pripravo Manifesta in vodila proces njegove priprave. Sodelovalo je 30 organizacij in strokovnjakov, ki delujemo na področjih varstva okolja, sociale, družboslovja in gospodarstva. Z Manifestom smo želeli v družbi spodbuditi proces oblikovanja nove razvojne miselnosti in preseči vsiljeno enoumje razvojne paradigme neoliberalnega kapitalizma.

V sodelovanju s številnimi partnerji iz nevladnega sektorja, civilne družbe in akademske sfere smo v aprilu 2018 organizirali **razpravo V času pred volitvami: pogovarjajmo se o družbeno relevantnih temah**, ki je temeljila na vsebinah in idejah, zapisanih v Manifestu. Razpravo smo organizirali v želji, da bi se v predvolilnem obdobju pogovarjali o tem, kako obrniti škodljive tende

naraščanja revščine, podrejanja vseh družbenih podsistemov gospodarstvu, uničevanja okolja, pomanjkanja globalne odgovornosti, demokratičnega deficitu ter korupcije in klientelizma.

V razpravi je bilo tako poudarjeno, da mora skrb za okolje in ugodno socialno stanje postati prednostna naloga državne politike. Prevpraševali smo tudi vlogo gospodarstva v družbi in danes prevladujočo težnjo po nenehni rasti proizvodnje in potrošnje, ki je že trčila v planetarne meje. Sodelujoči v razpravi so se strinjali, da gospodarstvo potrebujemo, vendar ne kot cilj, temveč kot sredstvo za proizvodnjo uporabne vrednosti in zagotavljanje kakovostnih delovnih mest. Dogodek se je zaključil s pozivom vsem prisotnim, naj v okviru svojega dela prispevajo k nadaljevanju razprave o novi razvojni paradigm in njeni implementaciji na politični ravni.

Spletna stran: www.umanotera.org/kaj-delamo/obcasne-druge-vsebine/za-druzbo-blaginje-v-trdnimrezi-zivljenja-manifest-civilne-druzbe-za-razvoj-slovenije

Trgovanje s prihodnostjo

Tudi v 2018 smo nadaljevali s kampanjo Trgovanje s prihodnostjo, v kateri opozarjamo na pasti in nevarnosti, ki jih prinašajo sodobni **sporazumi o prosti trgovini**. Na stranke, ki so kandidirale na parlamentarnih volitvah, smo v predvolilnem obdobju naslovili vprašalnik, ali bi podprle ratifikacijo sporazuma CETA med EU in Kanado ter morebitno ustanovitev Multilateralnega naložbenega sodišča. Glede slednjega smo na poslance Državnega zbora RS naslovili tudi dopis, v katerem smo jih pozvali, naj Vladi RS ne podelijo mandata za pričetek pogajanj, in medije obvestili o hitrem glasovanju, ki je potekalo za zaprtimi vrati. Skupaj z Zvezo potrošnikov Slovenije smo na članice in člane Odbora za zadeve Evropske unije naslovili dopis, v katerem smo izrazili nasprotovanje dvigu pridržka za podpis investicijskega sporazuma med EU in Singapurjem. Slovenija je namreč v preteklosti zavzela jasno odklonilno stališče glede sistema reševanja sporov na podlagi mehanizma ISDS oz. ICS, tako da bi s podpisom investicijskega sporazuma med EU in Singapurjem ravnala v nasprotju z lastnimi sprejetimi stališči in tako načela kredibilnost Državnega zbora RS. O razvoju dogodkov smo obvestili tudi medije in se udeležili seje pristojnega državnozborskega odbora. Žal je kljub temu Odbor za zadeve EU podprt podpis omenjenega sporazuma, saj je bil mnenja, da ne moremo kot edini v EU nasprotovati podpisu sporazuma.

V zaključku leta smo pričeli s pripravami na novo kampanjo, ki bo potekla na ravni EU in bo na voditelje EU naslovila zahtevo za ukinitve vseh obstoječih sporazumov, ki vsebujejo mehanizem ISDS, in pobudo, naj ne podpisujejo novih tovrstnih sporazumov.

Vir financiranja: Funders for Fair Trade

Partner: Zveza potrošnikov Slovenije

Spletna stran: www.umanofera.org/kaj-delamo/trajne-vsebine-projekti-kampanje/trgovanje-s-prihodnostjo/

Krčenje prostora civilne družbe

Civilna družba v EU je že marsikje ogrožena. V Sloveniji stanje sicer še ni alarmantno, vsekakor pa zaznavamo trende, ki slabijo demokracijo in kratijo človekove pravice. Tukaj smo svojo vlogo prepoznale tudi vsebinske mreže oz. Konzorcij vsebinskih mrež Slovenije, katerega primarni namen je prav povezovanje in sodelovanje NVO ter krepitev nevladnega sektorja. Zato je Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij, ki mu je v letu 2018 predsedoval Plan B za Slovenijo oz. Umanotera kot koordinator mreže, 10. oktobra 2018 v sodelovanju s Focusom, društvom za sonaraven razvoj, organiziral nacionalno srečanje nevladnih organizacij pod imenom »**Podprimo se!**«. Na dogodku smo se seznanili s tujimi in domačimi primeri pritiskov na nevladnike ter z mehanizmi za odzivanje na tovrstne pritiske.

Srečanje je bilo del procesa, ki se je odvijal že dobro leto. Po pritiskih leta 2017 na okoljske NVO glede Magne sta organizaciji Focus in Umanotera konec leta 2017 organizirali posvet Krčenje prostora civilne družbe, nato pa v začetku leta 2018 delavnico, na kateri so udeleženci identificirali, da je ena od ključnih stvari, ki jih kot sektor lahko naredi, ta, da okreplimo medsebojno solidarnost, torej da najdemo načine, kako se podpreti, in predvsem da delujemo povezano.

Na dogodku smo gostili Giado Negri (European Civic Forum), ki nam je predstavila nekaj evropskih primerov odzivov NVO na pritiske, in Shенно Sanchez (Friends of the Earth Europe), ki nam je predstavila primere globalne solidarnosti med NVO. Primer iz Slovenije je predstavila Katarina Bervar Sternad (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC).

Cilj srečanja je bil v okviru NVO zasnovati »alert« mehanizem, ki bo omogočal hiter in učinkovit skupni odziv nevladnikov na morebitne pritiske. Na podlagi rezultatov srečanja je CNVOS kot skrbnik mehanizma konec leta 2018 predlog mehanizma dal v razpravo.

Partnerji: Focus, društvo za sonaraven razvoj

Financiranje: Ministrstvo za javno upravo (projekt Plan B za Slovenijo, mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj 2015-2019)

Spletna stran: www.umanofera.org/novice/po-nacionalnem-srecanju-nvo-pritiski-na-nevladne-organizacije-so-nedopustni/

Apel: dvignimo socialno pomoč

Leto 2018 so med drugim zaznamovale tudi javne razprave o primernosti in višini dviga socialne pomoči za najranljivejše osebe. Socialna pomoč v Sloveniji je že vrsto let bistveno prenizka, politika pa je z njenim dvigom odlašala in zamujala navkljub lastnim obljudbam in zavezam. Po opominih in prigovarjanju je vlada pripravila predlog dviga denarnih pomoči, kasneje je bil v državnem zboru podprt višji dvig. V medijih so se pojavila namigovanja, da bodo svetniki državnega sveta vložili veto na predlagani dvig denarne socialne pomoči. Veto so utemeljevali tudi z navedbami, da bi na račun višje socialne pomoči bilo manj sredstev za obnove cest. Zaradi tako nedostojne argumentacije in dejstva, da je socialna pomoč v Sloveniji prenizka, smo v Umanoteri podprli apel svetnikom, naj ne podpro predlaganega veta na zakon. Veto na javnem glasovanju v državnem svetu ni bil izglasovan in socialna pomoč je sedaj vsaj nekoliko višja.

Partnerji: 51 organizacij podpisnic

Spletna stran: www.umanofera.org/novice/apel-nevladnih-organizacij-svetnikom-drzavnega-sveta-zoper-veto-na-dvig-denarne-socialne-pomoci/

Za človekove pravice gre

Opozorilom nevladnih organizacij o nezakonitem zavračanju prosilcev za azil in njihovem vračanju na Hrvaško ter ugotovitvam varuhinje človekovih pravic, da se na policijskih postajah dogajajo nepojasnjene kršitve, je sledilo medijsko širjenje lažnih informacij o delu nevladnih organizacij. Lažne informacije je na tiskovni konferenci sprožila kar sama ministrica za notranje zadeva Vesna Györkösz Žnidar, ki je s tem očitno že lela preusmeriti pozornost z neustreznega delovanja represivnih organov v Sloveniji, akciji pa se je tedaj pridružil časnik Delo. Nevladne organizacije, med njimi tudi Umanotera, smo zato izrazile ostro nasprotovanje gonji zoper Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC, ki je bil tarča teh diskreditacij, ter javnost pozvali, naj ne naseda tovrstnemu preusmerjanju pozornosti.

Spletna stran: www.umanofera.org/novice/za-clovekove-pravice-gre/

Zaščitimo (pra)gozd

Da lahko slabo ali pomanjkljivo zasnovani sporazumi o prosti trgovini vodijo v izrazito negativne posledice bodisi za družbo ali okolje, opozarjamо že vrsto let v okviru kampanje Trgovanje s prihodnostjo. Med sodobnejšimi sporazumi, o katerih se pogaja EU, so tudi sporazumi, ki bi lahko imeli pomembne vplive na nezakonito sečnjo gozdov ali uničevanje pragozdov. Med takšne sporazume sodita tudi sporazum o ekonomskem partnerstvu z Japonsko ter sporazum z blokom Mercosur. V Umanoteri si že vrsto let prizadevamo za varstvo gozdov in sonaravno upravljanje gozdov, zato smo podprli mednarodni poziv organizacije FERN, v katerem smo od Evropske komisije zahtevali, da opravi celovito in vključujočo presojo vplivov ter pripravi Akcijski načrt za varstvo gozdov.

Spletna stran: www.umanofera.org/novice/umanofera-se-je-pridruzila-pozivu-k-zasciti-gozdov-v-sporazu-mu-eu-mercous/

Za pravično trgovino

Umanotera se je pridružila podpisnikom in podpornikom [Mednarodne listine o pravični trgovini](#), ki jo je podprlo več kot 250 različnih organizacij po svetu. Listina osvežuje vizijo pravične trgovine ter predlaga rešitve in izvedljive alternative za svetovno ekonomijo, ki danes poganja neenakost, revščino in okoljsko krizo. Vizija je svet, v katerem sta pravičnost, enakost in trajnostni razvoj v središču trgovinskih struktur, poslovnih modelov in praks, tako da lahko vsakdo pri svojem delu ohrani spoden in dostenstven način preživljanja in razvije svoj polni človeški potencial. Naša podpora mednarodni listini o pravični trgovini je predstavljena tudi [v kratkem videu](#).

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/obstaja-boljsa-pot-pravicna-trgovina-je-pot/

Za odprtje humanitarnih koridorjev v Jemnu

Umanotera se je pridružila pozivu vladi in diplomaciji Republike Slovenije v zvezi s humanitarno krizo v Jemnu. Podpisane nevladne organizacije so zahtevale, naj se Slovenija kot članica Evropske unije dejavno vključi v mirovna prizadevanja za končanje vojne v Jemnu ter zagotavljanje takojšnje in zadostne humanitarne pomoči za preprečitev lakote in množičnega umiranja. Poziv je objavljen [tukaj](#).

Manifest civilne družbe za trajnostno Evropo in njene prebivalce

Evropska unija se v zadnjem desetletju vse bolj oddaljuje od vrednot, ki so vodile k njeni ustanovitvi in povezovanju držav v politično združenje. Osrednje vrednote, kot so dostenstvo posameznika, človekove pravice, svoboda, demokracija in enakopravnost ter vladavina prava, so v letih po finančni krizi postale vse bolj odrinjene na stran. Politika varčevanja, neučinkovito naslavljanje podnebnih sprememb, naraščajoča neenakost in gospodarski škandali (npr. Dieselgate) so v nasprotju z izvornimi evropskimi vrednotami. Naraščajoča revščina, brezposelnost in prekarizacija ter podrejanje politik gospodarstvu in močnim posameznikom je vodilo v razočaranje ljudi in frustracije ter vzpon populizma in nacionalizmov. V tem okolju je več kot 200 nevladnih organizacij združilo moči in pripravilo Manifest civilne družbe za trajnostno Evropo za njene prebivalce, s katerim želimo spodbuditi razpravo, kakšno Evropo si želimo.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/manifest-civilne-druzbe-za-trajnostno-evropo-za-njene-prebivalce/

Krepitev institucij varstva okolja

Odprto pismo mandatarju o izbiri ministra oz. ministrice za okolje in prostor

Po letih političnega zanemarjanja varstva okolja, ki je vodilo v stanje, v katerem je Ministrstvo za okolje in prostor postalo najbolj »obrobno« ministrstvo v koalicijskih dogovorih o dodelitvi resorjev, smo v času sestavljanja nove vlade sklenili, da je treba na takšno prakso preventivno opozoriti in podati pobudo za izboljšanje statusa okoljskega resorja. Zato smo na takratnega kandidata za predsednika vlade Marjana Šarca naslovili odprto pismo, v katerem smo opozorili na posledice sistematičnega slabljenja okoljskega resorja in razgradnje okoljske zakonodaje. V pismu, ki ga je podpisalo 23 civilnodružbenih organizacij in iniciativ s področja varstva okolja in prostora, smo zahtevali, naj resor prevzame stranka, ki je varstvo okolja opredelila kot eno od osrednjih točk svojega programa, vodenje ministrstva pa se dodeli osebi, ki ima potrebno afiniteto do okolja in potrebne kompetence ter odločnost.

Spletna stran: www.umanotera.org/novice/odprto-pismo-mandatarju-o-izbiri-ministra-oz-ministrice-za-okolje-in-prostor/

Sestavi vlado

Ko se je po državnozborskih volitvah 2018 pričelo politično preštevanje in deljenje resorjev, smo v sodelovanju z inštitutom Danes je nov dan oblikovali **akcijo Sestavi vlado**. Z akcijo smo želeli opozoriti na nedostojno deljenje ministrskih položajev po principu moći in zadovoljevanja političnih egov, ki po vsakokratnih volitvah poteka odprto pred očmi javnosti. V akciji smo opozorili na težave, ki se pojavljajo znotraj posameznih resorjev, in prednostne naloge, ki jih bo morala izpolniti prihajajoča ministrica ali minister, ter kakšne so potrebne osebnostne lastnosti in vrline za vodenje posameznega resorja. Celotno akcijo smo uspešno predstavili tudi na tiskovni konferenci, ki je bila povzeta v številnih medijih.

Partnerji: Inštitut za druga vprašanja Danes je nov dan in 21 civilnodružbenih organizacij

Spletna stran: www.danesjenovdan.si/sdk/oglas/0

Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z NVO

Minister za okolje in prostor Jure Leben je v decembru 2018 ustanovil Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami kot strokovno-posvetovalni organ Ministrstva za okolje in prostor. Med člani, ki so bili izbrani preko neodvisnega postopka CNVOS, je tudi direktorica Umanotere, ki pokriva področje podpornega okolja za NVO s področja okolja in prostora. Več informacij o ustanovitvi sveta, izboru članov in vsebinah, ki jih obravnava, je na voljo na [spletni strani Ministrstva za okolje in prostor](#).

Zelena javna uprava

V začetku leta 2018 smo izvedli manjši projekt za oblikovanje programa usposabljanja za javne uslužbence v okviru Upravne akademije. Namenski seminar **Navade in učinki na okolje** je ozaveščati javno upravo o trajnostnem razvoju, ki naj bi kot celovit način družbenega razvoja prežemal celotno njihovo delo. Tematiko jim seminar približa skozi predstavitev horizontalnih tem trajnostnega razvoja ter praktičnih usmeritev za ravnanje, ki »ozeleni« njihova delovna mesta (v smislu zelene pisarne) in hkrati zmanjša stroške delovanja javne uprave. Cilj usposabljanja je okoljsko in trajnostno ozaveščena javna uprava ter posledično boljše odločitve in boljše stanje okolja.

Partnerji: Focus - Društvo za sonaraven razvoj, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC, Društvo Ekologi brez meja

Vir financiranja: CNVOS - Drugi javni poziv za oblikovanje produktov na področju zagovorništva in novih storitev NVO

Transparentnost in odmevnost našega dela

Spletna stran in družabna omrežja

V letu 2018 smo upravljali spletne strani Umanotera, Plan B za Slovenijo in Slovenija znižuje CO₂. Na spletni strani www.umanotera.org smo zabeležili 38.500 ogledov strani obiskovalcev, ki so se na spletni strani v povprečju zadržali 1,5 minute. Umanoterina spletna skupnost na FB šteje dobreih 2.700 članov in se širi, na Twitterju pa imamo dobreih 1.200 sledilcev.

Umanotera je bila v letu 2018 tudi administrator Facebookove strani Slovenija-co2.si, ki šteje nekaj več kot 760 sledilcev, in istoimenskega Twitter računa, ki šteje dobreih 290 sledilcev. Naročnikom na Umanoterina obvestila in našim prostovoljcem smo v letu 2017 posredovali 5 obvestilnikov in vabil na dogodke.

Objave in nastopi v medijih

V letu 2018 smo izdali 15 sporočil za javnost in ob pomembnejših mejnikih organizirali konference za novinarje in novinarske zajtrke. Naš kliping za leto 2018 pokaže več kot 250 objav in omemb Umanotere in njenih projektov v tiskanih in elektronskih medijih oziroma v povprečju 20 na mesec. Najbolj odmevne so bile vsebine v zvezi z manifestom civilne družbe za razvoj Slovenije, podnebnimi spremembami, skupnostnim upravljanjem z življenjskimi viri, akcijo Sestavi vlado in trgovinskim sporazumi. Gostovali smo v radijskih in televizijskih oddajah ter se pojavljali v prispevkih in intervjujih v tiskanih medijih (Delo, Dnevnik, Večer, Mladina, Objektiv). Vabljeni smo bili v odmevne oddaje, kot so Odmevi in Studio City na TV Slovenija, Preverjeno na POP TV ter Vroči mikrofon na Val202.

Vabilo posameznikom k podpori našega dela

Podpora posameznikov za uresničevanje velikih ciljev in ambicioznih vizij postaja vedno bolj ključna za nadaljnji obstoj, zato smo tudi v letu 2018 posameznike povabili k podpori z donacijo ali namenitvijo 0,5 % dohodnine. Slednja donatorjev nič ne stane, nam pa omogoča neodvisno delovanje v javnem interesu. V spodbudo in zahvalo smo ob koncu leta pripravili sedaj že četrti Umanoterin 0,5% kviz.

Spletna stran: www.umanoterakviz.si

Svetilnik - management organizacije

Skrb za okolje – okoljska politika Umanotere

Okoljska politika je sestavni del Umanoterinega vodenja in organizacijske kulture. Vzpostavljen sistem »zelene pisarne« je kot sistem ravnanja z okoljem integriran v vsakdanje poslovanje in dolgoročno načrtovanje delovanja Umanotere.

Čeprav je neposreden vpliv našega delovanja na okolje relativno majhen, težimo k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov naših dejavnosti na okolje. Želimo voditi z zgledom, zato vplive redno merimo in objavljamamo. Tako že deseto

leto merimo in objavljamamo svoj ogljični odtis iz dejavnosti na Trubarjevi 50 z namenom, da bi določili najpomembnejše vire izpustov toplogrednih plinov in načrtovali ukrepe za njihovo zmanjševanje.

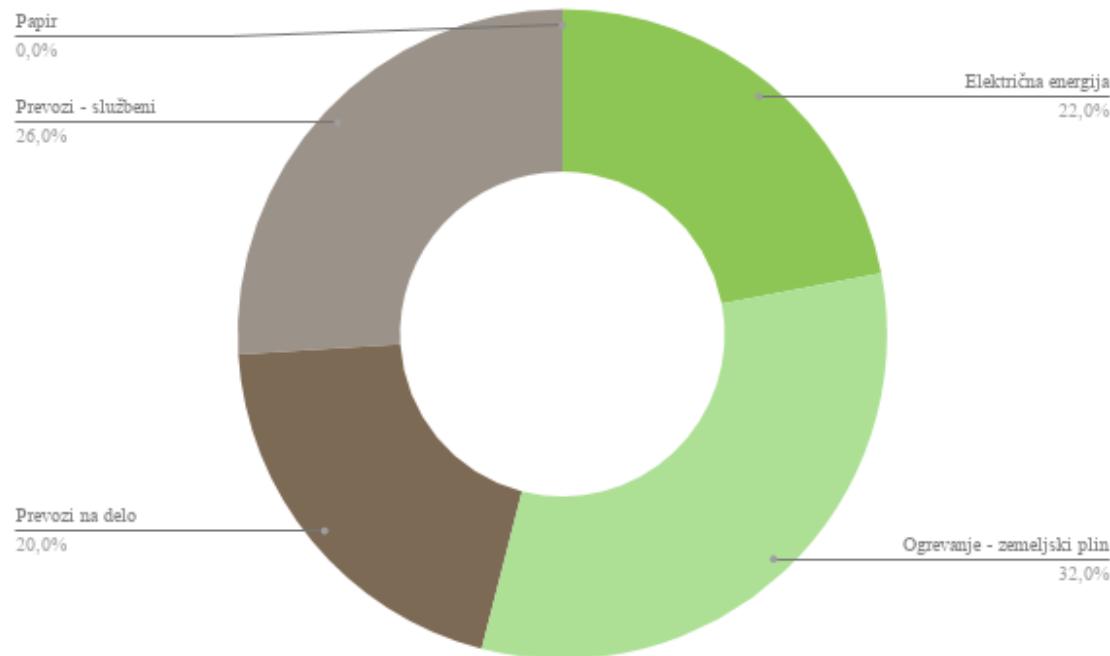
V izračunu ogljičnega odtisa za leto 2018 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov, posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevoz zaposlenih na delo in službenih prevozov ter porabe papirja v letu 2018.

Izračun ogljičnega odtisa Umanotere za pisarno na Trubarjevi 50, kjer so bile v letu 2018 zaposlene 4 osebe

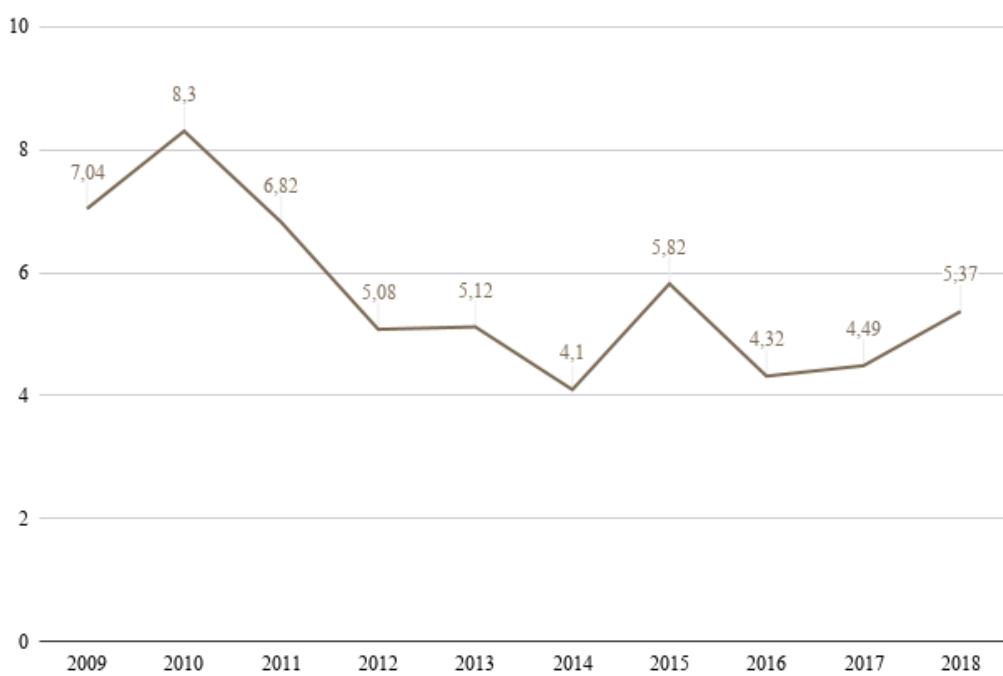
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vir	t CO ₂									
Elektrika	1,24	0,8	1,05	1,23	1,23	1,29	1,16	1,19	1,18	1,18
Ogrevanje	1,9	1,9	1,9	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
Prevozi										
Prevozi na delo	0,61	0,98	0,77	0,81	0,44	0,17	0,87	0,67	0,66	1,80
službeni prevozi – avto	2,00	0,74	0,30	0,39	0,35	0,78	0,84	0,42	0,75	0,76
službeni prevozi – vlak	0,36	0,14	0,15	0,01	0,07	0,13	0,02	0,01	0	0,30
službeni prevozi – bus	-	-	-	0,16	0,095	-	0,02	0,00	0	0,14
službeni prevozi – letalo	0,93	3,74	2,65	0,54	1,21	-	1,19	0,32	0,17	0,19
Prevozi skupaj	3,9	5,6	3,87	1,91	2,16	1,08	2,94	1,42	1,58	2,46
Papir					0,23	0,025	0,02	0,01	0,01	0,01
Skupaj	7,04	8,3	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32	4,49	5,37

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skupaj ogljični odtis za organizacijo v t CO ₂	7,04	8,30	6,82	5,08	5,12	4,10	5,82	4,32	4,49	5,37
Ogljični odtis na zaposlenega v t CO ₂	1,17	1,38	1,14	0,86	0,82	0,59	1,70	0,95	1,12	1,34
Ogljični odtis na m ² pisarne v t CO ₂	0,08	0,10	0,08	0,06	0,06	0,05	0,07	0,05	0,05	0,06

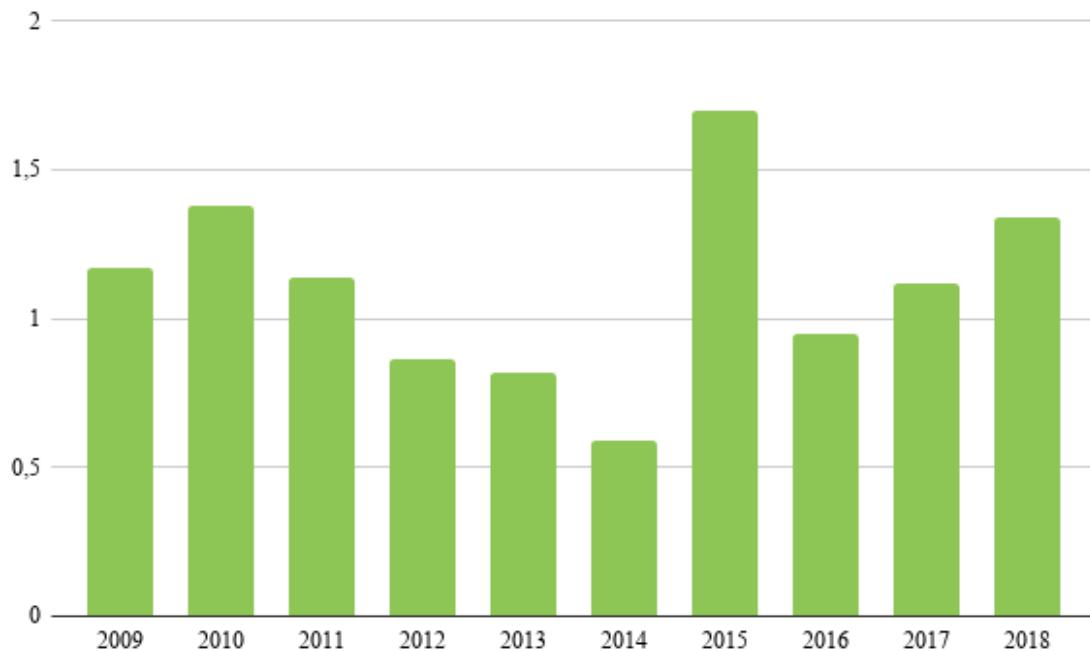
Ogljični odtis - Umanotera 2018

Ogljični odtis Umanotere po letih (t CO₂e)

Ogljični odtis na zaposlenega (t CO2e)

Največji vir izpustov CO2 je tudi v letu 2018 predstavljalo ogrevanje prostorov (32 % vseh emisij). Te izračunavamo pavšalno iz ocene porabe energenta (zemeljski plin) za celo stavbo in deleža površine pisarn. Umanotera nima vpliva na izbiro energenta za ogrevanje, prav tako se zaradi pavšalnega načina izračunavanja v ogljičnem odtisu ne odražajo naši varčevalni ukrepi: vzdrževanje primerne delovne temperature in redno zmanjševanje ogrevanja pisarn med vikendi. Osnovno delovanje pisarne (elektrika, ogrevanje in papir) je predstavljalo več kot polovico vseh emisij, pri čemer je odtis zaradi porabe papirja zanemarljiv. Porabili smo 1,5 lista papirja na zaposlenega na dan, kar je ob upoštevanju zahtevanega papirnega poročanja na projektih nizka vrednost in kaže na okoljsko ozaveščenost zaposlenih.

Letalske prevoze smo učinkovito nadomeščali s telekonferencami in v celiem letu opravili en sam službeni let v Bruselj. Delo na projektih – sodelovanje z občinami ter predavanja in delavnice na šolah – je zahtevalo precej službenih prevozov z avtom. Organizirali smo tudi ekskurzije v Švico (z vlakom) ter v Posočje, Sežano in hrvaške Križevce (z avtobusom). Zaposleni so na delo prihajali s kolesom, z vlakom in delno tudi z avtom. Zaradi več službenih prevozov in prevozov na delo se je celotni ogljični odtis organizacije glede na prejšnje leto povečal, večji je tudi odtis na zaposlenega.

Ogljični odtis na zaposlenega (1,34 t CO2) je zanimiv v primerjavi s planetarno nosilno sposobnostjo podnebnega sistema, ki znaša manj kot 2 t CO2 na prebivalca na leto. Zaposleni kljub starni težnji k nizkoogljičnemu delovanju organizacije že s službenim delom svojega življenja povzročimo občutno več kot polovico vsakemu od nas »pripadajočih« letnih izpustov.

V letu 2018 smo izvajali ukrepe za zmanjšanje porabe energije za ogrevanje in električne energije ter ukrepe za ločeno zbiranje in minimiziranje količin odpadkov, ki smo jih sprejeli v okviru zelenega sistema delovanja. Ločevanje odpadkov stalno kontroliramo in je na visoki ravni. Proizvedemo minimalne količine mešanih odpadkov (manj kot 2 kg na zaposlenega na leto). Pisarniški papir zbiramo ločeno in ga oddajamo socialnemu podjetju za celulozno izolacijo. Hrani si v pisarno v veliki meri prinašamo v embalaži za večkratno uporabo in s tem zmanjšujemo količino odpadne plastike. Tudi v letu 2018 smo dosledno izvajali našo zeleno nabavno politiko. Na vseh dogodkih, ki smo jih organizirali, smo z izbiro živil in načina pogostitve, brezpapirnim poslovanjem in informiranjem udeležencev promovirali trajnostno nabavo, s pripravo mobilnostnih načrtov pa zmanjševanje motoriziranih prevozov.

CARBON OFFSET CERTIFICATE

By offsetting your emissions through ClimateCare you are supporting projects that make a measurable difference to people's lives as well as protecting the environment.
Climate and development projects:

CREATE JOBS

**IMPROVE
HEALTH**

**SAVE FAMILIES
MONEY**

**PROTECT
WILDLIFE**

**PRESERVE LOCAL
RESOURCES**

**FIGHT CLIMATE
CHANGE**

WWW.CLIMATECARE.ORG

Kot že predhodna leta smo se tudi za izravnavo izpustov toplogrednih plinov zaradi delovanja Umanotere v letu 2018 povezali z organizacijo ClimateCare. ClimateCare bo finančirala projekte po svetu, ki znižujejo izpuste preko povečanja energijske učinkovitosti ali obnovljivih virov energije, in s tem v našem imenu prispeval k zniževanju globalnih emisij.

Sistem kakovosti

V Umanoteri že od leta 2008 gradimo sistem kakovosti po metodi Pqasso (Practical Quality Assurance System for Small Organisations). Sistem nam omogoča pogled na delovanje Umanotere kot organizma, ki se celovito razvija. Hkrati nam omogoča tudi prepoznavati tiste stvari, ki jih že počnemo dobro, in tiste šibke točke, ki jih je treba okrepiti. Skozi leta smo ga nadgrajevali s Sistemom kakovosti NVO (SIQ) in spoznanji iz našega delovanja v praksi.

Razvoj zaposlenih in skrb zanje

V Umanoteri razvoj zaposlenih in skrb zanje uvrščamo med eno od prioritet v sklopu kakovosti organizacije. Svojim sodelavcem zagotavljamo konstruktivno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. V letnih razgovorih vodstvo z zaposlenimi pregleda uspehe in priložnosti za izboljšave, načrte dela in potrebe ter želje po usposabljanjih. Z omogočanjem usposabljanja Umanotera zaposlene podpira v njihovem osebnem in strokovnem razvoju.

7. in 8. septembra 2018 je na robu Kočevskega pragozda potekalo Umanoterino letno srečanje, ki smo se ga udeležili zaposleni in člani uprave. Na letnem srečanju smo načrtovali aktivnosti Umanotere glede na aktualni globalni in nacionalni družbeno-politični kontekst ter iskali navdihe v nedotaknjenem gozdu.

V letu 2018 smo se udeležili usposabljanj, strokovnih konferenc in delavnic, med njimi so bila najpomembnejša naslednja:

- Izdelava kratkih videov (mreža Plan B za Slovenijo)
- Posvet o prehranski varnosti (SAZU)
- Sustainability design jam (Backelite)
- Mednarodna konferenca o okoljski odgovornosti (Tax fin lex)
- Strokovna ekskurzija v Švici (spoznavanje trajnostnih skupnostnih praks)
- Globalno učenje (Društvo Humanitas).

Zahvala posameznikom in organizacijam, ki so podprli naše delovanje

Na nacionalni konferenci *Načela ustvarjalne skupnosti* v praksi so predavali in imeli predstavitve Michel Bauwens, praktik in raziskovalec skupnostne ekonomije in družbe v P2P Foundation, Maša Hawlina iz Stanovanjske zadruge Zadrugator, Marko Pretner iz Razvojne zadruge Soča-Trenta in Ivan Zoković iz Zelene energetske zadruge.

Navdihujajočih praks skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri udeležencem ekskurzij ne bi mogli predstaviti brez sodelovanja ekip Mlekarne Planika, Zavoda Sopotniki, Zelene energetske zadruge in Podjetniškega centra Križevci.

Na okroglih mizah, ki smo jih organizirali v okviru ekskurzij, so sodelovali: direktorica Mlekarne Planika Anka Lipušček Miklavič, direktor Loške zadruge Mitja Vodnjov, mag. Vesna Erhart iz Zavoda EKOMeter, Peter Domevšček iz Posoškega razvojnega centra, Ivan Zoković iz Zelene energetske zadruge, direktor Podjetniškega centra Križevci Tihomir Hodak, župan Občine Križevci Mario Rajn, direktor Zavoda Sopotniki Marko Zevnik, direktor IPoP-a Marko Peterlin, Patricija Čular iz Občine Brežice, Sonja Movrin iz Občine Kočevje, prostovoljka Zavoda Sopotniki Marjetica Orel in uporabnica Zavoda Sopotniki Slobodanka Done Ivanc.

Med spomladansko ekskurzijo v Švico nas je Frank-Elmar Linxweiler prijazno gostil in nam pomagal odkrivati švicarske dobre prakse skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri. Andreas Hofer nam je predstavil stanovanjsko zadrugo Mehr als Wohnen v Zürichu, Florian Knaus pa Unescovo biosferno območje Entlebuch.

Matevž Pušnik je pripravil podatke o velikih porabnikih energije v industriji.

Ekipa inštituta Danes je nov dan je zagnano prevzela krmilo nevladniške akcije Sestavi vlado.

Živa Kavka Gobbo iz društva Focus, Sebastijan Peterka iz Transparency International Slovenija – Društva Integriteta in dr. Srečo Dragoš so prispevali

uvodne razmislike k razpravi pred državnozborskimi volitvami z naslovom *Pogovarjajmo se o družbeno relevantnih temah*, ki smo jo organizirali ob objavi Manifesta civilne družbe za razvoj Slovenije. Ksenija Horvat je dogodek povezovala, gostil ga je Atrij ZRC.

Gozdar in skavt Anton Lesnik je Umanoterino letno srečanje obogatil z vodenjem ekipe na navdihujočem pohodu ob Rajhenavskem pragozdu in zgodbami ob večernem skavtsko-taborniškem ognju.

Sodelavci Sektorja za analize podnebja in vodnega kroga Agencije Republike Slovenije za varstvo okolja so strokovno pregledali besedila o vzrokih in posledicah ter projekcijah podnebnih sprememb, ki smo jih pripravili za spletno stran Slovenija znižuje CO₂.

Shenna Sanchez (Friends of the Earth Europe), Tina Divjak (CNVOS), Giada Negri (Civic Space Watch) in Katarina Bervar Sternad (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC) so nastopile v plenarnem delu nacionalnega srečanja nevladnih organizacij, ki ga je Umanotera organizirala kot koordinatorica konzorcija vsebinskih mrež Slovenije.

Andragoški zavod Maribor in Ljudska univerza Koper sta nam dala na razpolago prostore za izvedbo usposabljanj za izobraževalce na temo podnebnih sprememb.

Katarina Šeme je zmontirala videe z opisi dobrih praks skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri.

Viktorija Mežnar Aubelj, Urška Najžar, Iris Šomen, Nejc Frece, Ines Bobek, Jerneja Kokalj, Ana Pajntar, Tina Malenšek Kojić in Aydan Aghazada so sodelovali pri raziskovalnem delu in izvedbi Umanoterinih dogodkov.

Umanoterin 0,5% kviz je na splet postavila Katarina Kovačič.

Karin Geršak je lektorirala Umanoterino letno poročilo za leto 2017.

Hvala tudi donatorjem in ostalim prostovoljcem, ki ste nam pomagali pri izvajanju projektov.

Finančno poročilo

Leta 2018 smo ustvarili prihodke v vrednosti 177.493,01 € in odhodke v vrednosti 177.162,35 €. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 301,58 € (z upoštevanim davkom od dobička).

I. STANJE SREDSTEV IN VIROV NA DAN 31. 12. 2018

1. Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 19,64 €. Odpisanost osnovnih sredstev je 99,93%. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2018 ni bila opravljena revalorizacija.

2. Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Denarna sredstva in kratkoročne terjatve

Stanje denarnih sredstev in terjatev na dan 31.12.2018 v bilanci stanja je 46.606,45 €.

Denarna sredstva na poslovnu računu v vrednosti 46.606,45 € so enaka stanju na bančnem izpisu dne 31.12.2018.

Med kratkoročnimi terjtvami do kupcev v skupni vrednosti 7.436,82 € so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

Terjatve iz naslova plačila obresti znašajo 4,94 €.

Terjatve za vstopni DDV na presečni datum 31.12.2018 znaša 89,06 € (računi prejeti v januarju 2019). Drugih terjatev je 614,40 €.

Kratkoročno odloženi stroški v višini 40,78 € (račun prejet v letu 2018, vendar se nanaša na strošek leta 2019).

4. Kratkoročne obveznosti

Obveznosti v vrednosti 22.495,38 € so sestavljene iz:

Obveznost do dobaviteljev	623,41 €
Obveznost do davka iz dobička / preplačilo	12,81 €
Obveznost do delavcev – čiste plače	4.260,01 €
Prispevki in davki od plač ter DDV	4.424,20 €
Obveznost do delavcev – prevoz in prehrana	674,95 €
Prejeto posojilo	12.500,00 €

- Odprte so obveznosti konec leta do dobaviteljev, ki bodo poravnane v prvih mesecih leta 2019.
- DDV je poravnан do konca januarja 2019, kot je zakonski rok za plačilo, in tudi drugi prispevki in davki ob izplačilu decembridske plače. V letu 2018 je pravna oseba obračunala izstopni DDV od prodaje blaga in storitev v vrednosti 4.986,00 € ter obračunala vstopni DDV od prejetih računov v vrednosti 1.631,00 €.
- Izplačano je bilo za 298,44 € neto avtorskih honorarjev.
- Odloženi so prihodki v višini 27.500,00 €, ki se nanašajo na opravljeno storitev/dobavo za leto 2018.

5. Kapital in poslovni izid prenesen v naslednje leto

Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1.335,34 € ter obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 €.

Presežek prihodkov v vrednosti 4.816,71 € je sestavljen iz presežkov odhodkov in prihodkov preteklih let in presežka prihodkov tekočega leta.

II. IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

V letu 2018 je bilo doseženo 177.493,01 € prihodkov in 177.162,35 € odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 13,63% manj prihodkov in za 13,76% manj odhodkov.

Po davčni bilanci ima pravna oseba ugotovljeno obveznost za davek od dohodkov pravnih oseb v višini 29,08 €.

III. ZAPOSLENI

V letu 2018, preračunano iz ur, so bili povprečno redno zaposleni 4 delavci. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca v vrednosti 1.471,61 €.